

Habilitet

Habilitet generelt

I Code of Conduct (engelsk original version) defineres begrebet "conflict of interest" som en situation, hvor finansielle eller andre interesser kan kompromittere eller påvirke den professionelle vurdering. Dette svarer til forvaltningslovens begreb *inhabilitet*.

På DTU har man som et af sine formål at gennemføre og formidle forskningsresultater og viden til offentligheden på et neutralt og vederhæftigt grundlag, hvor egne og andres økonomiske, sociale eller faglige interesser ikke må påvirke forskningen. Hvis der er risiko for, at ens opgaveløsning kan påvirkes af egne og/eller andres økonomiske, sociale eller faglige interesser, er man inhabil eller med Code of Conduct's ord: Der er en *interessekonflikt*.

Personlig habilitet

I Danmark er offentligt ansatte, såvel administrativt personale som teknikere og forskere, omfattet af forvaltningslovens regler om personlig inhabilitet.

I lovens §§ 3 til 6 er fastlagt, hvornår en offentlig ansat ikke kan deltage i beslutninger, rådgive, deltage i råd og nævn, udvalg, samarbejder osv. som følge af inhabilitet, jf. også eksemplerne i loven nedenfor.

DTU-ansatte skal følge disse regler. Hver gang en DTU-ansat indgår i en opgave/et projekt, skal vedkommende vurdere, hvorvidt han/hun er habil, eller om der kan være interesser, som hindrer en i at nå frem til et neutralt og vederhæftigt resultat.

Åbenhed

En god måde at undgå anklager om manglende habilitet er at udvise åbenhed om eventuelle samarbejder, eventuel bibeskæftigelse, dataindsamlingsmetode, forsøgsmetode, osv. Åbenhed kan f.eks. vises via en oversigt på instituttets side med oplysninger om samarbejdspartnere og projektnavne, ligesom det bør fremgå af artikler, hvem man har samarbejdet med.

Udvalg og råd i ind- og udland

En række råd og udvalg, f.eks. Forskningsrådet, EFSA og ESA, har fastsat strammere regler for personlig habilitet end den danske forvaltningslov. Det er vigtigt, at medarbejdere, der indgår i sådanne organer, vurderer, hvorvidt de kan leve op til reglerne samtidig med, at de er habile i forhold til deres arbejde på DTU

Design af forsøg, indsamling af data, fortolkning af resultater og formidling af disse

Projekter skal gennemføres på et neutralt grundlag fra design af forsøget, indsamling af data til fortolkning og formidling af disse. Personlige interesser må ikke få indflydelse på forskningen.

Forskningsamarbejder med virksomheder

Det er vigtigt, at samarbejder med virksomheder ikke påvirker forskerens habilitet i forhold til at sikre korrekte resultater. Ligeledes må samarbejder med andre virksomheder og universiteter, bibeskæftigelse eller ejerskab af f.eks. aktier ikke forårsage, at man er inhabil i et nyt samarbejde.

DTU's standardaftaler indeholder bestemmelser om habilitet. Ved opstart af samarbejder skal der hver gang tages stilling til, hvorvidt der kan opstå inhabilitet. Ud over en vurdering af habilitet skal der også tages stilling til ophavsrettigheder og hemmeligholdelse, når der indgås samarbejdsaftaler, men dette berører ikke habilitetsvurderingen.

Bibeskæftigelse

DTU har fastlagt regler for såvel faglig som kommerciel bibeskæftigelse, hvor der også tages stilling til habilitet. Man bør være særlig observant i forhold til mulig inhabilitet, hvis man har en bibeskæftigelse. Se også [retningslinjerne for bibeskæftigelse](#).

Gæsteforskere og konsulenter

Gæsteforskere på DTU skal orienteres om habilitetsreglerne i Danmark. Hvis gæsteforskerne indgår i eksisterende projekter på instituttet, skal det sikres, at de ikke har tidligere samarbejder, ejerskaber eller lignende, der gør, at de resultater, der fremkommer i instituttets projekt, kan blive ramt af mistanke om inhabilitet.

Nyansatte

I forbindelse med ansættelse på DTU skal det sikres, at den pågældende er habil i forhold til de opgaver, som denne skal gennemføre på DTU. Den pågældende må f.eks. ikke have tilknytning til konkurrerende virksomheder.

Bistand til vurdering af habilitetsproblemer og løsning af disse

Generelle spørgsmål

Kontakt venligst Susanne Schultz, chefkonsulent, AIS Jura og Kontrakter, susc@dtu.dk.

Vedr. habilitet og ansættelse

Kontakt venligst den relevante HR partner tilknyttet instituttet/centret, jf. oversigten [her](#).

/Susanne Schultz

Inhabilitet

§ 3. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis

- 1) vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
- 2) vedkommendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linie eller i sidelinien så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
- 3) vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald,
- 4) sagen vedrører klage over eller udøvelse af kontrol- eller tilsynsvirksomhed over for en anden offentlig myndighed, og vedkommende tidligere hos denne myndighed har medvirket ved den afgørelse eller ved gennemførelsen af de foranstaltninger, sagen angår, eller
- 5) der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Stk. 2. Inhabilitet foreligger dog ikke, hvis der som følge af interessens karakter eller styrke, sagens karakter eller den pågældendes funktioner i forbindelse med sagsbehandlingen ikke kan antages at være fare for, at afgørelsen i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

Stk. 3. Den, der er inhabil i forhold til en sag, må ikke træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag.

§ 4. Bestemmelserne i § 3 gælder ikke, hvis det ville være umuligt eller forbundet med væsentlige vanskeligheder eller betænkelighed at lade en anden træde i den pågældendes sted under sagens behandling.

Stk. 2. For medlemmer af en kollegial forvaltningsmyndighed gælder bestemmelserne i § 3, selv om en stedfortræder ikke kan indkaldes. Bestemmelsen gælder dog ikke, hvis myndigheden ville miste sin beslutningsdygtighed eller det af hensyn til myndighedens sammensætning ville give anledning til væsentlig betænkelighed, dersom medlemmet ikke kunne deltage i sagens behandling, og behandlingen ikke kan udsættes uden væsentlig skade for offentlige eller private interesser.

Stk. 3. Ved kollegiale forvaltningsmyndigheders valg af medlemmer til hverv kan et medlem uanset bestemmelserne i § 3 deltage, selv om medlemmet er bragt i forslag. Bestemmelserne i § 3 gælder ikke for regionsråds eller kommunalbestyrelses beslutninger om vederlag m.v. til medlemmer.

§ 5. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren for bestemte områder fastsætte regler, der fastlægger den nærmere rækkevidde af bestemmelserne i §§ 3 og 4.

§ 6. Den, der er bekendt med, at der for den pågældendes vedkommende foreligger forhold, som er nævnt i § 3, stk. 1, skal snarest underrette sin foresatte inden for myndigheden herom, medmindre det er åbenbart, at forholdet er uden betydning. For så vidt angår medlemmer af en kollegial forvaltningsmyndighed gives underretningen til myndigheden.

Stk. 2. Spørgsmålet om, hvorvidt en person er inhabil, afgøres af den i stk. 1 nævnte myndighed.

Stk. 3. Vedkommende må ikke selv deltage i behandlingen og afgørelsen af spørgsmålet om inhabilitet, jfr. dog § 4, stk. 1 og 2. Dette gælder dog ikke på områder, hvor andet er fastsat i henhold til lov.